

Ajánló sorok

A Kriza János Néprajzi Társaság, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem Magyar Néprajz és Antropológia Intézete 2016. október 21-én kilencedik alkalommal szervezett kutatás- és tudománytörténeti konferenciát. A jelen kötet a tanácskozás 14 előadását tartalmazza.

Örvendetes módon az utóbbi évek kutatásai alapvetően árnyalták a 19. századi erdélyi folklórgyűjtésről a szakmai köztudatban élt képet. Kriza János és gyűjtőhálózata szöveggyűjtésének, valamint levelezésének kiadása jelentősen módosította azt a kánont, amely az első székelyföldi gyűjtést, a *Vadrózsákat* a töredékesen maradt kiadás alapján és kontextuselemzés nélkül értékelte. Jelen kötetben két tanulmány tér vissza arra a helyzetre, amely döntően meghatározta Kriza János hagyatékának sorsát (Szakál Anna, Olosz Katalin). Ősz János tanítói pályájához és kibédi mesegyűjtéséhez Doszlop Lídia gyűjtött újabb adatokat. A tanulmány, akárcsak Szakál Anna Kriza-, Olosz Katalin Szabó Sámuel- és Kanyaró Ferenc-kutatása új dimenzióba ágyazza a népi kultúra iránti érdeklődést, mihelyt a gyűjtést organikusan helyezi el a gyűjtő életvitelében, szakmai pályájában és kapcsolathálójában. Ugyanezt a perspektívát érvényesíti Veres Emese-Gyöngyvér, a barcasági tanítók és lelkészek néprajzi munkásságának motivációit és formáit keresve.

A kolozsvári tudományegyetem professzorainak hatását tárja fel Filep Antal írása, amikor a néprajzkutató Györffy István és a régész Banner János szakmai felkészüléséről és indulásáról értekezik. Kiss Emőke Bözödi György bözödi mesegyűjtésének körülményeit mutatja be, s a Bágyi János árnyékában maradt Móka Eszterre irányítja a figyelmet. Faragó József a nagymohai mesemondó, Mátyás Dénes gazdag repertoárját rögzítette. E kiadatlan szövegkorpuszra Magyar Zoltán hívja fel a figyelmet.

Gazda Enikő két sepsiszentgyörgyi székely kiállítás bemutatásával szemlélteti a kiállítás mint kitalált hagyomány szerepét a háziipar fellendülésében és megismertetésben. Ugyanakkor az esemény sajtórepresentációjából következtetni lehet a székely háziipar és népművészet korabeli állapotára.

A 2016-os konferencia másik jelentős hozadékának bizonyult a szocialista-kommunista időszak mozgalmainak, alig ismert kezdeményezései-

nek bemutatása. Szabó Zsolt a *Jóbarát* című gyermekújság által irányított gyűjtőpályázatokat mutatja be. A sepsiszentgyörgyi Székely Mikó Kollégiumban 1966–1980 között jelent meg diáklap, amely rendszeresen közölte a tanulók folklórgyűjtését (Albert Ernő). A Román Televízió Magyar Adása 1977–1980 között *Kaláka* címmel 9 hon- és népismereti rendezvényt szervezett középiskolás diákoknak, amelyek egy iskolásgeneráció figyelmét terelték a népzene, a néptánc, a népi tárgyi kultúra felé (Simonffy Katalin). Szecsődi Barbara a Halmos Béla Orális Archívumban található, a kolozsvári táncházmozgalomra vonatkozó adatokat ismerteti. Gagy József a csíkszeredai Matematika–Fizika Líceum néprajzi körének 1980-as évekbeli működéséről, Keszeg Vilmos pedig a Kolozs megyei magyartanárok által irányított gyermekmondóka gyűjtés eredményeiről számol be.

A Kriza János Néprajzi Társaság jelen évkönyvének előzménye a 18-as számú évkönyv, amely a 2008-ban és a 2009-ben lezajlott két konferencia 13, a 20-as számú évkönyv, amely a 2010-ben, 2011-ben és 2012-ben lezajlott további három konferencia 16, a 22-es számú évkönyv a 2013-ban és 2014-ben lezajlott konferencia 22, valamint a 23-as számú évkönyv, amely a 2015-ben szervezett nyolcadik kutatástörténeti konferencia 15 előadását közölte.

Kolozsvár, 2016 decembere

A szerkesztők